

26.08.2022

Norske Kvinners Sanitetsforenings høringsinnspill til utkast til nasjonal førstehjelpsstrategi

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er Norges største kvinneorganisasjon og representerer over 40 000 medlemmer og 600 lokalforeninger. Vi har vært en beredskapsorganisasjon siden oppstarten for 126 år siden, og har et langt engasjement for førstehjelpsopplæring. Vi ønsker å komme med følgende innspill:

- En nasjonal førstehjelpsstrategi som fremhever livslang læring, forutsetter en offentlig forutsigbar finansiering fremover slik at kvalitet og kontinuitet sikres.

Bakgrunn

Siden 2018 har vi vært en del av prosjektet *Sammen redder vi liv* gjennom satsningen *Førstehjelp for eldre*¹. Vi har utviklet et spesialtilpasset kursopplegg for eldre med vekt på opplæring av symptomer som kan være tegn på akutt, alvorlig sykdom særlig atypisk hjerteinfarkt, hjerneslag og akutt funksjonssvikt. Vi har lansert slagordet "Ikke vent og se - ring 113" for å understreke viktigheten av rask varsling til medisinsk nødnummer. Kursopplegget favner også en praktisk del med HLR hvor vi benytter utstyr som er tilpasset alle funksjonsnivå. Vårt undervisningsopplegg for eldre er lavterskel, det vil si at det krever ikke dyrt utstyr, og kan holdes i alle typer lokaler. Prosjektleder sentralt lærer opp førstehjelpsressurser lokalt, som holder opplæring for eldre i sine lokalmiljøer.

Vi har utviklet *Trygg sammen*²; en verktøykasse som er tilpasset personer med begrenset norskkunnskap, og tar for seg risikoområder med stor fare for liv og helse; som førstehjelp, brannsikkerhet og trafiksikkerhet. Materiellet er testet ut på målgruppen, fagmiljøene (AMK og NAKOS) har vært tett koblet på i utviklingsfasen og materiellet er klar til å tas i bruk. Når det gjelder førstehjelpsmodulen, så inneholder den blant annet informasjon om symptomgjenkjenning, varsling, og enkel førstehjelp på egen hånd eller sammen med nødmeldetjenesten. I tillegg inneholder modulen informasjon om nivåene i helsetjenesten, når ringer du fastlege, når ringer du legevakt og 113. Våre informanter og fokusgrupper har vært opptatt av at informasjon må være enkel, unngå sammensatte ord, være bildebasert og gjerne ha praktiske oppgaver. Vi har utviklet ulikt materiell, som digitale presentasjoner, quizkort og nødnummerkort. *Trygg sammen* skal kunne brukes uten tolk, er fleksibelt og kan brukes i større og mindre grupper. Materiellet er presentert for Helsedirektoratet.

Innspill

N.K.S. er positive til at nasjonal førstehjelpsstrategi løfter frem livslang læring innen førstehjelp som et hovedprinsipp, samt at eldre som målgruppe vektlegges. Det er forventet en økning i antall eldre som skal bo hjemme lengst mulig. Derfor er det også stor sannsynlighet for at den

¹ [Sammen redder vi liv – førstehjelp for eldre.](#)

² [Trygg sammen.](#)

som utøver den første hjelpen vil være en eldre ektefelle/partner. Eldre er også en målgruppe som ikke er så lett å nå på etablerte arenaer, som skole og arbeidsliv. Derfor er det viktig at opplæringen er fleksibel og kan tilpasses ulike kanaler.

Det er også positivt at andre somatiske tilstander enn hjertestans skal vektlegges i førstehjelpsopplæringen. At frivillige fortsatt skal regnes som en hoveddrivkraft innen førstehjelpsopplæringen oppfatter vi som både naturlig og hensiktsmessig. Men, det vil ikke være mulig uten finansiering.

Vi vil understreke at selv et lavterskel undervisningsopplegg drevet av frivillige medfører kostnader. Det kreves sentral organisering, opplæring og oppfølging av frivillige. Utstyr og informasjonsmateriell til målgruppen medfører også en kostnad. I tillegg kan det være nødvendig med leie av lokaler, og reiseutgifter vil påløpe for å kunne gi lokal opplæring. En nasjonal førstehjelpsstrategi som fremhever livslang læring, forutsetter en offentlig forutsigbar finansiering fremover slik at kvalitet og kontinuitet sikres.

Norske Kvinners Sanitetsforening, Røde Kors og Norsk Folkehjelp er organisasjoner som har vært med i *Sammen redder vi liv* fra start. Vi har også samarbeidet tett under pandemien, der vi har bidratt til å øke befolkningens helsekompetanse, spesielt innen hygiene og smittevern. Frivillige etablerte organisasjoner er avgjørende med tanke på å nå ut til befolkningen med viktig førstehjelpskunnskap. Når målet er livslang læring i hele befolkningen, må ansvaret ligge hos det offentlige.

Med vennlig hilsen,

Norske Kvinners Sanitetsforening

Elisabeth Dahl Hansen, Leder for fagavdelingen

May Britt Buhaug, Seksjonsleder beredskap, oppvekst og folkehelse